

Oedipus Kompleksi ve Türkiye Siyaseti.

İçeriği Yazan: [İlker EKİCİ](#) [1] Zaman: Çar, 03/04/2013 - 07:57

Yazar Bloğuna Ekle: Yazarlar Bloğunda Görünmesin

Kompleks basit. Freud'un çocuklar için öngördüğü bir kompleks olan Oedipus'ta hemcins olan ebeveyn, nefretin merkezine yerleşir. Amaç karşı cinse hakim olmak üzerinden yürüdüğü için, mevcut olan ebeveynin düşünsel ve eylemsel sınırları zorlanır. Ebeveynin yerine geçmeyi düşünen çocuk, mevcudu aşkın ve bir o kadar da içkin bir şekilde yenin özelliğini yüklenir.

Oedipus kompleksi, Freud'un 4-5 yaş dönemi için tarif ettiği bir dönem olsa da (oedipal dönem), bilinçaltı okumasında çocukluğun tuttuğu yeri göz önüne alırsak ne kadar büyük bir mirasa hükmettiğini anlayabiliriz. Çocukların hemcins ebeveyni ortadan kaldırmayı hedeflediği bu komplekste sonuç olarak özel önemle irdelenmesi gereken bir süreç işaret eder. Erkek çocuklar için tarif edilen Oedipus kompleksinin muadili olarak görülen Electra kompleksi de kız çocuklar için geçerlidir. Mitolojik bir göndermeyle Oedipustan alınan ismiyle yürüyen bu durum, hali hazırda bir çok ilişki için kullanılabilir.

Siyasetin içerisinde tarif edilen Oedipus kompleksi ise, Türkiye gibi "merkez girdabına" kapılan ülkelerde çeşitli formüllerle karşımıza çıkabilmektedir. Sonuçta bir iktidar kurulacaktır. İktidara bir parti gelecektir. Bunun ne şekilde olacağı noktasında çeşitli akım, yaklaşım ve disiplinler kafa şışirebilir ancak garip olan her seferinde Oedipus'a teslim olmuş bir iktidar algısının ortaya çıkmasıdır.

Siyaset, erkeğe ait olandır. Politika ise kadın. İkisinin de yukarıda belirttiğimiz gibi kendi kompleksleri mevcuttur. Siyasetin içerisinde tarif edilen "dış güçler", "şer odakları", "büyük figürler", "ağabeyler" gibi dış üretimsel figürler bizzat Oedipusun üzerine yapışan ve düşman yaratmada başarılı olan taktiklerdir. Belki zorlama bir okuma ile tam buraya Schmidtt'in dost-düşmanı sokulabilir.

Daha önceki yazılarda aydın sınıfa yönelttiğimiz eleştirel okumalar da **merkez siyasetin entegre tesisleri** olarak Oedipus kompleksini haklı çıkartmaktadır. Sonuçta, halk için bir şey yapmayı veya halka yardımcı olmayı düşünen yapılar, gücün gölgesinin karanlığında kör olmakta, halk denilen yapının düşüncelerine yabancılaşma kaçınılmaz olarak gelmektedir.

Her seferinde değişim nidalarıyla yürüyen siyaset, yeni yüzleri bekleyen halkın karşısına yeni partileri çıkarırken değişimi parti programlarına yazanların iktidarlarında aynı süreci daha sert yönettiğiyle karşılaşmaktadır.

Özellikle 1930 sonrası tek parti uygulamalarını yerden yere vuranların, 1930 dönemi uygulamalarına rahmet okutmaları (12 Eylül dönemi için de aynı şey geçerlidir) bizzat Oedipus kompleksinin siyaseten örneğinden başka bir şey değildir. "Kötü (!) bir Baba vardı, biz iyi bir baba olmak için daha kötü olmayı seçtik." Diye özet geçebileceğimiz bu durumun en önemli sıkıntısı ise, merkezil gücün bu durumun zerre farkında olmamasıdır.

Basın dahil her türlü muhalefetin susturulduğu bir ortamda, demokrasi nidası atmak yanlıştır. En temelde ise erkek bir çocuktan kadın egemenliğini tesis etmeyi beklemek yanlıştır. Devlet babaya karşı, ana vatani korumak ve bunu erkek çocuklar aracılığıyla beklemek ise ikilemsel bir durumu ortaya çıkarmaktadır.

İşte bu sebeptir ki merkezdeki egemen unsur, her seferinde “bizden öncekiler” diye söze başlar. Bu tam da oedipusun göstergesidir. Mevcudu korumak için, eskiden nefret ettirmek gerekir. Bunun için de her yol mübahtır.

2013’te 1930ları tartışmak, 1930 kaynaklı yazıları referans göstermek, o dönem politikalarını yerden yere vurmak, önüne gelene “diktatör, statükocu” etiketi dağıtmak aynı kompleksin iç içe geçmişliğidir.

Siyasetin, tam anlamıyla insan odaklı siyasetin kurulabilmesi için Oedipus durumunun ortadan kaldırılması şarttır.

İlker Ekici

ilker.ekici@politikadergisi.com

Yorumlar

Yazı yorumu...

İçeriği Yazan: **Ufuk KESİCİ** Zaman: Çar, 03/04/2013 - 08:16

Sn İlker; güzel bir yazıydı. Yüreğinize aklınıza sağlık.

Saygılar, selamlar

- [Bilim/Kuramsal](#) [2]
- [Güncel](#) [3]

Kaynak URL (05/05/2024 - 02:02 tarihinde yazdırıldı):

<https://politikadergisi.com/makale/oedipus-kompleksi-ve-turkiye-siyaseti>

Bağlantılar:

[1] <https://politikadergisi.com/pd-uye/ilker-ekici>

[2] <https://politikadergisi.com/category/icerik-kategorileri/bilimkuramsal>

[3] <https://politikadergisi.com/category/icerik-kategorileri/guncel>